

"Et blankt stykke papir" sikrer ikke i sig selv omsorg og værdighed i ældreplejen

Ældre skal ikke styres ned i detaljen, men have større mulighed for at træffe egne valg. Og de, der skal passe de ældre, skal også have friere hænder og vises den tillid til deres faglighed, der gør arbejdet meningsfuldt.

Kronik

JANE HEITMANN
MF, V, ældreordfører
METTE ABILDGAARD
MF, K, ældreordfører
PIA KJÆRGAARD
MF, DF, ældreordfører
METTE THIESEN
MF, Nye Borgerlige, ældreordfører
HENRIK DAHL
MF, Liberal Alliance, ældreordfører
ISABELLA ARENDT
Kristendemokraterne, ældreordfører

Tiden er inde til at sætte borgeren i centrum af vores velfærdssamfund. Det kræver en markant ændring i kulturen og i regelsættet på ældreområdet, hvor vi altid skal sætte borgeren før systemet.

Vi har rigtig mange dygtige og omsorgsfulde ansatte i ældreplejen i Danmark, og vi har plejehjem, der bringer livsgnisten tilbage i de ældres liv. Men vi har desværre også set triste og hjerteskrærende historier, som har vist, at kulturen på nogle plejehjem bærer præg af, at systemet sættes før den ældre. Historier, der har vist, at ledelsen nogle steder ikke evner at lede, men blot administrerer de enkelte plejehjem. Og eksempler, hvor der langtfra altid bliver lyttet - hverken til den ældre eller de pårørende.

Plejen og omsorgen må og skal tage udgangspunkt i den enkelte ældres behov, så de personlige ønsker bliver taget alvorligt. Vores ældre medborgere har været med til at bygge det gode samfund, som vi har i dag. Vi skylder at behandle vores ældre med værdighed, når de har brug for omsorg og pleje. Det oplever mange ikke i tilstrækkelig grad i dag. Det er ikke acceptabelt. Det er tre måneder siden, statsministeren i sin nytårstale varslede et opgør med bureaukrati, og regeringen ville tage initiativ til at udarbejde en ny ældrelov. Et enkelt møde har vi kunnet tælle siden den 1. januar, og det eneste, ældreministeren har præsteret, er nedsættelsen af en komité og tre ekspertgrupper. Kort sagt: Det går for langsomt.

En ny ældrelov kan sagtens være et fornuftigt sigte. Men alting skal ikke starte på et blankt stykke papir, som statsministeren noget letbenet fik sagt det. Vi borgerlige partier ønsker at holde fast i en række uomtvistelige rettigheder, som vores ældre medborgere altid skal kunne regne med.

Vi tror på, at vi med tre klare principper kan sikre en større grad af frihed til både vores ældre, til pårørende og til medarbejderne og ledelsen. Det tror vi på er hovedvejen til en bedre ældrepleje.

Gennem hele livet har vi frihed til og mulighed for at indrette vores liv, som vi ønsker det. Hvorfor skal basale muligheder, som f.eks. valg af aftenmenuen, så pludselig forsvinde, fordi man bliver ældre, og dåbsattesten gulner i hjørnerne? Vi ønsker et opgør med kommunernes styring af madservice og meget andet. De ældre skal selv kunne vælge, om de vil have karbonader eller salat til aften, og om det skal være fra kroen, slagteren eller kommunens køkken.

Og man skal reelt kunne vælge, hvor man ønsker at bo. Derfor skal der også være friplejehjem i alle kommuner, da det vil give mulighed for, at du kan vælge den bopæl med de tilbud, som tiltaler netop dig.

Målet for os vil altid være mere selvbestemmelse, større tryghed og mere frihed for den ældre. Faktum er også, at fortsat innovation og kvalitetsforbedringer samt forbedring af arbejdsvilkårene for de ansatte løses bedst ved brug af markedsmekanismer, som følger af friheden til at vælge. Det mål når vi kun, hvis vi lader den offentlige sektor udvikle og forny sig gennem en langt større grad af offentlig-privat samarbejde, hvor vi ind-

drager private aktører på nye måder. Det giver den ældre bedre muligheder for at vælge på baggrund af, hvem man er, frem for at være påtvunget forudbestemte løsninger i metermål.

Vi skal turde tro på fagligheden hos vores offentligt ansatte. Derfor skal vi give mere frihed til de ansatte, så de har bedre mulighed for at yde den nære omsorg og til at bringe deres faglighed i spil og til gengæld bruger mindre tid på bureaukrati. Beslutninger skal træffes tæt på borgerne, hvor forståelsen for den konkrete sammenhæng er størst. Det sker for ofte, at politikerne eller overordnede ledelseslag tyr til lag på lag-regler og detaljstyring for de mange, når der er svigt blandt de få. Det fører ikke altid til de bedste løsninger for de borgere og de ældre, som det hele skal handle om. Det kræver en kulturændring, hvor politikerne i langt højere grad udviser tillid til ledelsen og medarbejderne. I stedet for kontrol og papirusseri skal arbejdet baseres på individuelt ansvar og tillid.

En sådan tilgang kræver, at le-

derne i det offentlige får et større ledelsesrum, så de kan leve op til tilliden. Og til gengæld skal de holdes ansvarlige, hvis tilfredsheden

”

For os er det afgørende, at vi bliver ved med at turde gøre ting anderledes. Ellers kan vi ikke fremtidssikre vores velfærdssystem.

blandt borgerne med servicen ikke er god.

Det vil også give lederne og medarbejderne bedre mulighed for at organisere sig i mindre og faste teams, hvor medarbejderne kan sparre med hinanden og udvikle sig sammen, mens de kommer tættere på den enkelte borger. Vi tror på, at det både vil give større trivsel blandt medarbejderne og bedre service til de ældre. Og dermed sikre en ældrepleje med høj faglighed præget af omsorg og værdighed.

Brugernes tilfredshed skal være

det styrende parameter på de danske plejehjem og i ældreplejen. Derfor skal det også være udgangspunktet for, hvor godt en plejebolig eller hjemmehjælpen klarer sig. Med det afsæt bliver omsorg og værdighed nøgleord i servicen, fordi det er kernen i niveauet for tilfredshed blandt ældre og deres pårørende.

I dag er det svært at sammenligne kvaliteten af tilbuddene på tværs af ældreplejen, fordi kommunerne måler den på baggrund af vidt forskellige standarder. Vi vil reducere behovet for bureaukrati og kontrol som styringsværktøjer ved at gøre borgerne og deres pårørende til kontrollanten med frihed til selv at fravælge dårlige tilbud - og ikke mindst at tilvælge god kvalitet. Men det kræver en bred vifte af både offentlige og private tilbud at vælge imellem.

Som en naturlig konsekvens skal tilbuddene i ældreplejen systematisk måles på de ældres og de pårørendes tilfredshed. De sammenlignelige undersøgelser af tilfredshed skal gøre det let at sammenligne på tværs af institutioner og kommuner og på tværs af offentlige og private leverandører. Det giver gennemsigtighed, når der skal vælges imellem forskellige tilbud.

For os er det afgørende, at vi bliver ved med at turde gøre ting anderledes. Ellers kan vi ikke fremtidssikre vores velfærdssystem. Vi skal huske os selv på, hvem ældreplejen er her for - borgeren eller systemet. Og så skal vi blive ved med at sikre mest mulig frihed for den enkelte, uanset om det er sosu-medarbejderen eller den ældre borger.

Taler om "blanke papirer" eller velmenende, årlige ældretopmøder er ikke vejen til mere værdighed og omsorg i vores ældrepleje. Der er i stedet brug for et gearskifte. Der er brug for, at vores ældre og deres pårørendes valg og behov kommer i centrum. Vi skal udnytte, at både offentlige og private tilbud kan give nye muligheder for vores ældre. Hver eneste dag står mange tusinder af medarbejdere klar med ønsket om at sikre omsorg og værdighed i ældreplejen. Det skal der skabes mulighed for gennem mere valgfrihed, mere frihed til de ansatte og gennemsigtige målinger på tilfredshed som rettesnor.

Der er to veje at gå på det her felt i dansk politik, og den blå vej er heldigvis tydelig. Den handler om reelt frit valg for alle ældre, indflydelse på egen hverdag hele livet og omsorg, hvor det er den enkelte ældres behov, som afgør rammen for en værdig alderdom for den enkelte.

